

## АНОТАЦІЇ

**Карпенко Г. В. Інтегративні зв'язки іноземної мови в немовному вищому навчальному закладі.**

У цій статті розглядається проблема інтегрованого навчання й інтегративні зв'язки іноземної мови. Автор стверджує, що реалізація цієї проблеми немислима без перегляду змісту навчання іноземній мові з метою встановлення більш тісного зв'язку між іноземною мовою й предметом спеціальності. Робиться спроба системного підходу до аналізу компонентів змісту професійно-спрямованої іноземної (французької) мови як лінгводидактичного феномена.

*Ключові слова:* інтегративні зв'язки, інтегративний потенціал, професійно-спрямована іноземна мова, міжпредметні зв'язки, діалог культур, мовленнєво-мисленнєві операції.

**Афанасіаді М. А. Основні проблеми викладання російської мови грекам.**

Статтю присвячено проблемам викладання російської мови як іноземної в Греції.

*Ключові слова:* Греція, фонетика, морфологія, предложно-падежна система, дієслівна система.

**Бондаренко Л. О., Гусейнова Р. Н. Відбір та адаптація краєзнавчих матеріалів, які використовуються в праці з іноземною аудиторією (на прикладі кримських легенд).**

У статті обґрунтовується роль кримських легенд у формуванні соціокультурної компетенції іноземних студентів. Приділяється увага питанням відбору, а також лексичної та граматичної адаптації легенд з метою наближення текстів до можливостей студентів-іноземців.

*Ключові слова:* формування соціокультурної компетенції, акультурація інофона, культурознавська цінність легенд, адаптація легенд.

**Войтенко М. І. Вивчення дієслів руху іноземцями підготовчих факультетів в немовному ВНЗ.**

Стаття присвячена проблемі вивчення дієслів руху з префіксами і без префіксів іноземцями першого року навчання. Автор пропонує організувати матеріал якій вивчається у таблицю, з супроводженням прикладами, коментарями на рідній мові або мові-посередника. Вивчення теми в немовному ВНЗ, за думкою автора, має здійснюватися з урахуванням професійної направленості навчаємих.

*Ключові слова:* дієслова руху, російська як іноземна, підготовчий факультет, таблиця, коментар.

**Кизилова Н. М., Воляр Т. М. Аспекти вивчення теми “Дієприкметник” іноземними студентами першого року навчання в немовному вищому навчальному закладі.**

Стаття присвячена проблемі вивчення теми “Дієприкметник” іноземними студентами першого року навчання. Створення ефективної системи вивчення даного граматичного явища в немовному вищому навчальному закладі має важливе значення.

В статті автори використовують 15-річний досвід викладання російської мови як іноземної в Кримському медичному університеті.

*Ключові слова:* російська як іноземна, дієприкметник, підготовчий факультет, немовний вищий заклад.

**Кобозев Г. В., Кизилова Н. М. Застосування рейтингового контролю з хімії на підготовчому відділенні для іноземних студентів із врахуванням принципів Європейської кредитно-модульної системи (ECTS) Болонської декларації.**

Стаття присвячена питанню застосування рейтингового контролю у процесі вивчення хімії іноземними студентами підготовчих факультетів.

*Ключові слова:* рейтинговий контроль з хімії, підготовчий факультет, іноземні студенти.

**Макеева Л. М. Роль та інтерферуючий вплив рідної мови при формуванні іншомовної компетенції.**

У статті розглядаються проблеми методики навчання іноземної мови у світі психолінгвістичних досліджень та можливості оптимізації і навчання іноземної мови з рахунком національно-культурних особливостей, функціональних обмежень та досвіду мовного спілкування.

*Ключові слова:* оптимізація навчання, алгоритм усвідомлення мови, мовна картина світу, інтерференція.

**Михайлівська Г. О. Про речову направленість курсу російської мови.**

Стаття присвячена проблемам методики роботи з текстом на основі мовленнєвих понять. З позицій останніх досліджень з лінгвістики тексту і комунікації визначаються шляхи засвоєння основних категорій тексту. Особлива увага приділяється такій характеристиці тексту, як зв'язність.

*Ключові слова:* лінгвістика тексту, комунікація, текст, категорії тексту, зв'язність

**Павленко М. І., Корчагіна Т. Є. Лінгвістичні аспекти навчання іноземних студентів прогнозуванню (на матеріалі однозначних та багатозначних сполучників).**

Стаття присвячена проблемі опису лінгвістичних опор для навчання іноземних студентів прогнозуванню.

*Ключові слова:* російська мова як іноземна, прогнозування, сполучники.

**Проценко О. В. Про розвиток техніки мовчазного читання.**

Стаття присвячена актуальній проблемі розвитку техніки мовчазного читання. Особлива увага приділяється поняттю "читання", особливостям навчання про себе, розглядаються етапи переходу від читання вголос до читання мовчки, а також побудована система завдань, яка спрямована на оволодіння учнями стратегією і тактикою процесу мовчазного читання.

*Ключові слова:* інформація, текст, читання, читання мовчачи, інтеріоризація.

**Стряпчая С. О. Теоретичні основи вивчення валентності в курсі сучасної російської літературної мови.**

У статті розглянуто теоретичні проблеми сполучуваності мовної одиниці з іншими одиницями у синтагматичному ланцюгу, які породжують труднощі у визначенні ва-

лентних властивостей слів. Представлено рівневу концепцію валентності, яка розглядається з трьох боків: логічного, семантичного, синтаксичного.

*Ключові слова:* валентність, сполучуваність, синтагматичний ланцюг, позиція, актант.

**Тузова Т. О. Особливості навчання російській мові на професійно-орієнтованих короткострокових курсах.**

Стаття присвячена проблемі навчання російській мові на професійно-орієнтованих курсах. В ній подаються основні методичні принципи роботи на короткострокових курсах.

*Ключові слова:* професійно-орієнтований, концепція інтенсивного навчання, принцип мінімізації, лексичне наповнення.

**Бусласва К. О. Духовний рівень творчості Наталени Королевої в контексті сучасного викладання історії публіцистики й журналістики.**

Статтю присвячено актуальній проблемі виховання духовності сучасних студентів-журналістів. Автор розглядає функціонування парадигми основних гуманітарних цінностей крізь призму творчості однієї з найкращих представниць української літератури й публіцистики I половини ХХ ст. – Наталени Королевої.

*Ключові слова:* публіцистика, парадигма духовних цінностей, міфологема долі, Ерос і Танатос, стихії.

**Валєєва Л. В. Текстово-дискурсивна категорія зв'язаності: проблематика.**

Дослідження текстово-дискурсивної категорії зв'язаності з'ясовує проблеми взаємодії зв'язаності та інформації в системі інших категорій.

*Ключові слова:* зв'язаність, текст, дискурс, інформація, когезія, когерентність.

**Володченко О. М. Формування позитивного іміджу України як туристичної держави: постановка проблеми.**

В статті мова йде про завдання, які стоять перед засобами масової інформації щодо створення образу України як туристичної держави в зарубіжжі та зміни відношення до туристичної галузі в самої державі.

*Ключові слова:* імідж, стереотип, вигаданий мир, реальний мир, інформаційна політика, образ України.

**Жулінська Г. С. Інтертекстуальність як об'єкт лінгвістичних досліджень.**

У статті розглядається сутність феномена інтертекстуальності як лінгвістичної категорії. Досліджуються розробки теорії інтертексту в межах літературознавства та мовознавства.

*Ключові слова:* текст, інтертекст, інтертекстуальність, мовознавство.

**Іванова Н. П., Свінн Е. С. Подолання культурних різниць при вивчанні російської літератури (на матеріалі творів О. С. Пушкіна та М. Ю. Лермонтова).**

В статті розглядаються головні складники поняття "кохання" в російському менталітеті на матеріалі любовної лірики О. С. Пушкіна та М. Ю. Лермонтова. Крім того, звертається увага на засоби експлікації основної ідеї у поетичному тексті.

*Ключові слова:* поетичний текст, концепт, кохання, самовідданість, внутрішній та зовнішній конфлікт.

**Колтухова І. М. Смісловий потенціал побутових та казкових мотивів у прозі Людмили Петрушевської (на матеріалі оповідання “Молодший син” та “Казки про годинник”).**

У статті аналізуються мотиви, об'єднуючи різні прозаїчні твори Людмили Петрушевської різних жанрів: жанру оповідання і жанру літературної казки.

*Ключові слова:* літературна казка, жанровий феномен, естетика постмодернізму.

**Муратова О. Ю. Фонетичні особливості лірики М. Цветаєвої.**

Стаття присвячена проблемам фонетичних потенційних можливостей поетичного тексту. Особлива увага приділяється фонетичним особливостям лірики М. Цветаєвої.

*Ключові слова:* звук, фонетика, словник, алітерація, значення слова.

**Ніколаєнко С. В. «Життя» художнього тексту в культурі (методичний аспект).**

При навчанні мові і літературі в школі й університеті необхідно враховувати знання, добуті лінгвістикою тексту, когнітивною лінгвістикою, культурологією, і поєднувати їх із традиційним літературознавством.

*Ключові слова:* взаємини тексту і культури; функціонування текстів у культурі; лінгвокультурологія; інтерпретація; філологічний аналіз.

**Темпенко Г. М. Ліричний герой і міф про поета (на матеріалі ранньої лірики Ахматової).**

Стаття присвячена проблемі ліричного героя в поезії Ганни Ахматової і проблемі міфологізації особи автора в різних художніх і культурних системах.

*Ключові слова:* Анна Ахматова, Олександр Блок, ліричний герой, ліричний сюжет, особа поета, романтизм, символізм, акмеїзм, міф, жіночий персонаж, соціокультурна роль жінки, літературна маска.

**У Хао. Колір у пейзажах прозаїчних творів А. П. Чехова.**

Стаття присвячена аналізу символіки кольоропозначень в пейзажних описах творів А. П. Чехова. Колір впливає на психіку та фізіологію людини, в художніх творах використання кольорів у їх символічному значенні сприяє реалізації художнього задуму.

*Ключові слова:* пейзажний опис, колір, внутрішній рух героя, емоційне забарвлення, символ.

**Шаргородська А. Ф. Особливості творчості журналіста в пресі національних меншин Одеського регіону (на матеріалі болгарських і єврейських газет).**

Робота присвячена особливостям розвитку болгарських і єврейських газет та творчості журналіста. Представлене дослідження базується на значному корпусі матеріалів болгарської газети “Роден край” і єврейських газет “Хабад” і “Тиква”. Автор окреслює контури проблеми творчості в таких виданнях, зумовленої рядом причин. Зокрема творчість журналістів і характер їхніх матеріалів безпосередньо пов'язаний із соціальним і політичним статусом болгарської національності, культурно-просвітительським характером, метою і задачами видання, читацькою аудиторією, журналістським професіоналізмом. Особлива увага приділена стильовим та жанровим особливостям газетних матеріалів, пов'язаних із рядом функцій журналіста (функції охоронця історичної і культурної пам'яті, просвітителя і вихователя національних традицій).

*Ключові слова:* діаспора, жанр, аналітизм, суб'єктивність, архетип, образ.

*Баптишева Л. Л. Идеологізованість як особлива якість політичного слова (на матеріалі словників кінця XIX – на початку XX століть).*

У статті розглядаються умови та особливості вияву ідеологізованого компонента і соціальних конотацій у семантичній структурі політичного слова.

*Ключові слова:* суспільно-політична лексика, лексичне значення, ідеологізований компонент, соціальна оцінка.

*Безсонова Л. Ю. Лексикографічне моделювання політичної лексики: досвід складання електронного словника.*

У статті аналізується сучасний стан комп'ютерної лексикографії, описуються можливості семантичного аналізу політичного слова в електронній структурі словника.

*Ключові слова:* комп'ютерна лексикографія, конкорданс, слово, прагматичний компонент.

*Варава С. В. Особливості побудови словникової статті в навчальному словнику-довіднику “1201 русский глагол”.*

У статті розглядається проблема створення дієслівних словників різного типу для іноземних студентів на початковому етапі навчання, а також пропонуються можливі шляхи розв'язання цієї проблеми на прикладі створення навчального словника-довідника “1201 русский глагол”.

*Ключові слова:* Повна парадигма дієслова, максимальна наочність, комунікативні потреби студентів, прагматична мета навчання.

*Гадомський О. К. Російсько-польська термінологія теолінгвістики.*

Ця стаття уявляє собою пробу збору і систематизації російсько-польської термінології теолінгвістики.

*Ключові слова:* Мова та релігія теолінгвістика, російська і польська термінологія теолінгвістики.

*Джисоева М. Г. Деякі особливості мовної реалізації концепта пам'яті в прозі М. О. Волошина.*

У статті виявляються та досліджуються основні особливості відображення концептосфери пам'яті у прозаїчних творах М. О. Волошина.

*Ключові слова:* концепт, концептосфера, пам'ять, спогади.

*Лі Же. Концепт толерантність у політичному і педагогічному дискурсах.*

У статті розглядається концепт толерантність як одиниця політичного і педагогічного дискурсів. Аналізується семантична і концептуальна природа концепту, на основі лексикографічних досліджень виділяються його семантичні ознаки.

*Ключові слова:* концепт, толерантність, дискурс.

*Мартинюк Г. Я. Тривимний тематичний словник та лексикографічна традиція.*

У статті описано значення та роль словників у житті суспільства, вказано на основні принципи і напрями теорії лексикографії

*Ключові слова:* лексикографія, словник, теорія лексикографії.

*Петрова Л. О. Художня дефініція як явище індивідуально-образної категоризації світу.*

У статті розглядаються особливості структуризації художньої дефініції. Проводиться зв'язок між художніми поняттями, що є зліпками з образних уявлень, і їх змістом, відображеним в художній дефініції.

*Ключові слова:* художня дефініція, мовна свідомість, категоризація миру, вербальні засоби.

*Самойлович Л. В. Весільні обряди як джерело виникнення українських фразеологічних одиниць семантичного ряду 'одружитися'.*

У статті подано лінгво-етимологічну характеристику фразеологічних одиниць, основою походження яких є українські весільні обряди. Особлива увага приділяється опису семантичного ряду 'одружитися'. Визначальними в структурі фразеологічних одиниць виступають компоненти-символи: 'рушник', 'вінець', 'коса', 'хустина', 'хліб'. Потрібно зазначити, в українській мові налічується понад двадцять висловів цього ряду, що свідчить про життєву важливість цієї традиції як національної особливості українського народу.

*Ключові слова:* фразеологічна одиниця, семантичний ряд, обряд, весілля, етимологія.

*Соколова І. Г. До питання широкогозначності в мові (на матеріалі абстрактної процесуальної дієслівної лексики зі значенням "праця").*

У статті розглядається ядро абстрактної процесуальної лексики: 17 дієслів з узагальненим значенням, які організують дану групу. У статті показано, що багатозначність цих дієслів у значній мірі є штучною, тому не потрібне виділення великої кількості значень у словниках.

*Ключові слова:* семантика слова, дієслово, лексико-семантична група, багатозначність, широкогозначність, лексикографія.

*Солодовникова Н. В. Фреймово-слотова структура політичної метафори "Царство тварин".*

Стаття присвячена аналізу фреймово-слотової структури політичної метафори, у якій сферою-источником є група „Царство тварин”. У процесі аналізу особливо мі розглядали міфологічне значення сфери-источника та його реалізацію у політичній метафорі.

*Ключові слова:* політична метафора, фрейм, структура, тварина.

*Старостіна О. В. Про деякі мовні особливості художніх автобіографій (на матеріалі прози А. Ахматової, М. Цветаєвої, А. Герцик).*

Стаття присвячена проблемі потенційних можливостей мови в художніх автобіографіях. Зокрема, здійснена спроба дослідити мовні особливості автобіографічної прози А. Ахматової, М. Цветаєвої і А. Герцик.

*Ключові слова:* текст, художня автобіографія, мовні особливості, жіночий стиль.

*Титаренко О. Я. "Вічні" питання аспектологічної теорії.*

В статті розглядаються теоретичні питання російської аспектології: статус категорії виду дієслова, семантичний зміст видів, категорія способів дій та інш. Категорія виду визначається як граматична категорія класифікаційного типу.

*Ключові слова:* аспект, вид, аспектологія, спосіб дії, російське дієслово.

*Чернявська О. Г.* **Лінгвістично комфортна модель інтерфейса мережевої комунікації. Терміни на англійській мові у навігаційному меню web-сторінок українських ЗМІ.**

В статті оцінюється ступінь лінгвістичної комфортності дизайну web-сторінок українських ЗМІ та можливість використання медіатекстів у педагогічному процесі.

*Ключові слова:* web-простір, web-сторінка, мережева комунікація, інтерфейс, навігація, лінгвістичний дизайн web-сторінки.

*Шевчук-Черногородова М. О.* **Функціонування фразеологізмів з компонентом, що вказує на колір, у творі Ш. Ексбрея “Honte de la famille”.**

У статті аналізуються фразеологізми з компонентами, що вказують на колір, в сучасній французькій художній прозі на прикладі роману Ш. Ексбрея “Honte de la famille”. Розглядаються особливості етимології, способи утворення й роль у тексті даних фразеологізмів; а також репертуар компонентів, що вказують на колір, та їхня символіка.

*Ключові слова:* фразеологізм, компонент, що вказує на колір, метафоричне й метонімічне переосмислення.

*Яценко Т. А.* **Каузація: лінгвістичний та логіко-філософський аспекти дослідження.**

Каузація визначається у статті як релятивна мега-категорія, що включає категорії причини, наслідку, мети, умови та уступки. В роботі надається аналіз використання терміну *каузація* у сучасних лінгвістичних працях, розкривається зв'язок між поняттям каузації та філософськими теоріями детермінізму та індетермінізму. Питання співвідношення причини та мети розглядається з пункту зору логічної та мовної модальності.

*Ключові слова:* каузація, лінгвокогнітологія, граматична категорія, релятивна категорія, детермінізм.